

SATSO

SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
SAKARYA CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

VERGİSEL TEŞVİKLER BİLGİ NOTU

A-193 SAYILI GELİR VERGİSİ KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

1) Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası

Okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okullarının işletilmesinden elde edilen kazançlar, ilgili Bakanlığın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığının belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde beş vergilendirme dönemi gelir vergisinden istisna edilmiştir. İstisna, okulların faaliyete geçtiği vergilendirme döneminden itibaren 5 vergilendirme dönemi için geçerlidir.

İstisnadan yararlanmak isteyenlerin, faaliyete geçmelerini müteakiben Bakanlığımıza yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir. (**GVK md. 20; GVG 254**) (**5228 s. Kanun Geçici md. 1**)

2) Ar-Ge İndirimi

Mükelleflerin işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının %100'ü "Ar-Ge İndirimi" olarak yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirilebilecektir. (**GVK md.89/1-9;5746 s. Kanun md. 5.**)

3) Yatırım İndirimi İstisnası

5479 sayılı Kanunla 01/01/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Gelir Vergisi Kanununun "Ticari ve Ziraî Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası" başlıklı 19. maddesi yürürlükten kaldırılmış olup, geçiş dönemi uygulamaları bu Kanuna eklenen Geçici 69. madde ile düzenlenmiştir. Buna göre;

- Önceki yıllarda kazancın yetersiz olması nedeniyle 01/01/2006 tarihinden önce indirilemeyen istisna tutarları,
- GVK'nın 4842 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmadan önceki Ek 1.-6. maddeleri çerçevesinde başlanılan yatırımlarda, 24/04/2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen yatırım teşvik belgeleri kapsamında 01/01/2006 tarihinden sonra yapılacak yatırım harcamaları dolayısıyla hesaplanacak istisna tutarları,
- GVK mülga 19. maddesi kapsamında 01/01/2006 tarihinden önce başlanılan yatırımlarla iktisadi ve teknik açıdan bütünlük arz etmek şartıyla bu tarihten sonra yapılacak yatırım harcamaları dolayısıyla hesaplanacak istisna tutarları,

yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılabilecektir.

(**GVK mülga Md.19; GVK Geçici madde 61; GVK Geçici madde 65; GVK Geçici madde 69; GVG 276, GV Sirküleri/1; GV Sirküleri/22; GV Sirküleri/23, GV Sirküleri/32**)

B-5520 SAYILI KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

1) Eğitim ve Öğretim İşletmelerinde Kazanç İstisnası

Kurumlar Vergisi Kanununun 5/1-ı maddesine göre, özel okulların işletilmesinden elde edilen kazançlar, 5 vergilendirme dönemi kurumlar vergisinden istisnadır. İstisna, mükelleflerin 625 sayılı Kanun kapsamında işletilen okul öncesi eğitim, ilköğretim, özel eğitim ve orta öğretim özel okullarından elde ettikleri kazançlara uygulanacaktır.

İstisnadan yararlanmak isteyenlerin, faaliyete geçmelerini müteakiben Bakanlığımıza yazılı olarak başvurmaları gerekmektedir.

625 sayılı Kanun hükümlerine tabi özel okullar tarafından ilgili dönem kapasitelerinin %10'unu geçmemek üzere verilen bedelsiz eğitim ve öğretim hizmetleri katma değer vergisinden istisnadır. (**KDVK md.17/2-b**)

Ayrıca, Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara veya kamu yararına çalışan derneklere bağlı rehabilitasyon merkezlerinin işletilmesinden elde edilen kazançlar da 5 vergilendirme dönemi kurumlar vergisinden istisna edilmiştir.

2) Ar-Ge İndirimi

Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-a maddesine göre, işletme bünyesinde gerçekleştirilen ve münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının %100'ü, beyanname ile bildirilen kurum kazancından indirilebilecektir.

3) Yatırım İndirimi İstisnası

5479 sayılı Kanunla 01/01/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere, Gelir Vergisi Kanununun "Ticari ve Zirai Kazançlarda Yatırım İndirimi İstisnası" başlıklı 19. maddesi yürürlükten kaldırılmış olup, geçiş dönemi uygulamaları bu Kanuna eklenen Geçici 69. madde ile düzenlenmiştir. Buna göre;

- Önceki yıllarda kazancın yetersiz olması nedeniyle 01/01/2006 tarihinden önce indirilemeyen istisna tutarları,
- GVK'nın 4842 sayılı Kanunla kaldırılmadan önceki Ek 1.-6. maddeleri çerçevesinde başlanılan yatırımlarda, 24/04/2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında 01/01/2006 tarihinden sonra yapılacak yatırım harcamaları dolayısıyla hesaplanacak istisna tutarları,
- GVK'nın 19. maddesi kapsamında 01/01/2006 tarihinden önce başlanılan yatırımlarla iktisadi ve teknik açıdan bütünlük arz etmek şartıyla bu tarihten sonra yapılacak yatırım harcamaları dolayısıyla hesaplanacak istisna tutarları

yatırım indirimi istisnası olarak indirim konusu yapılabilecektir.

4) Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A Maddesinde Yer Alan İndirimli Kurumlar Vergisi Uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanununa 32/A maddesi olarak 5838 sayılı Kanunla eklenen indirimli kurumlar vergisi müessesesinin amacı, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak, tasarrufları katma değeri yüksek yatırımlara yönlendirmek, üretimi ve istihdamı artırmak, uluslararası rekabet gücünü artıracak büyük ölçekli yatırımları özendirmek, doğrudan yabancı yatırımları artırmak, bölgesel gelişmişlik farklılıklarını gidermek, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemektir.

İndirimli kurumlar vergisi müessesesi ile Ekonomi Bakanlığı tarafından teşvik belgesine bağlanan yatırımlar dolayısıyla elde edilen kazançların düşük oranda vergilendirilmesi öngörülmektedir. 15/06/2012 tarih ve 2012/3305 sayılı “Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar”a göre, bölgesel ve büyük ölçekli yatırımlara, Kararda belirtilen indirimli kurumlar vergisi oranları uygulanmaktadır. Karara göre;

- İndirilen kurumlar vergisi veya gelir vergisi tutarı yatırıma katkı tutarına ulaşıncaya kadar indirimli vergi uygulamasına devam edilir.
- Yatırımın kısmen veya tamamen faaliyete geçmesinden sonra devri halinde indirimli vergi oranından devir tarihine kadar devreden, devir tarihinden sonra ise devralan, aynı koşulları yerine getirmek kaydıyla yatırıma katkı tutarının kalan kısmı için yararlanır.

5) Kurumlar Vergisi Kanununun Geçici 4. Maddesinde Yer Alan Teşvik Uygulaması

Kurumlar Vergisi Kanununa 5838 sayılı Kanunla eklenen geçici 4. maddeye göre; münhasıran tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerinde faaliyette bulunanlardan üretim tesislerini Bakanlar Kurulunca belirlenen illere 31/12/2010 tarihine kadar nakleden ve asgari 50 kişilik istihdam sağlayan mükelleflerin, bu illerdeki işletmelerinden sağladıkları kazançlar için nakil tarihini izleyen hesap döneminden itibaren beş yıl süreyle kurumlar vergisi oranı % 75 indirimli olarak uygulanır. Bu teşvikten gelir vergisi mükellefleri de yararlanır.

C-3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

(1) Serbest bölge hükümlerinin uygulandığı mallar ile serbest bölgelerde verilen hizmetler katma değer vergisinden istisnadır. (KDVK md.16/1-c) (KDVK 17/4-ı) (KDV Genel Uygulama Tebliğinin “II/A-1. Mal İhracı, II/A-4.Serbest Bölgelerdeki Müşteriler İçin Yapılan Fason Hizmetler, II/F-4.9. Serbest Bölgelerde Verilen Hizmetler” başlıklı bölümleri)

(2) Faaliyetleri kısmen veya tamamen deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçların kiralanması veya çeşitli şekillerde işletilmesi olan mükelleflere bu amaçla yapılan deniz, hava ve demiryolu taşıma araçlarının, yüzer tesis ve araçlarının teslimleri, bu araçların imal ve inşası ile ilgili olarak yapılan teslim ve hizmetler ile bunların tadili, onarım ve bakımı şeklinde ortaya çıkan hizmetler ve faaliyetleri deniz taşıma araçları ile yüzer tesis ve araçların imal ve inşası olanlara bu araçların imal ve inşası ile ilgili olarak yapılacak teslim ve hizmetler katma değer vergisinden istisnadır. (KDVK md. 13/1-a) (KDV Genel Uygulama Tebliğinin “II/B-1. Deniz, Hava ve Demiryolu Taşıma Araçlarının Tesliminde, Tadil, Bakım ve Onarımında, İmal ve İnşasına İlişkin Alımlarda İstisna” başlıklı bölümü),

(3) Altın, gümüş ve platin ile ilgili arama, işletme, zenginleştirme ve rafinaj faaliyetleri ile Petrol Arama Kanunu hükümleri gereğince, petrol arama faaliyetlerini yürütenlere yapılan hizmetler ve mal teslimleri katma değer vergisinden istisnadır. (KDVK md. 13/1-c) (KDV

Genel Uygulama Tebliğinin “II/B-3. Petrol Arama Faaliyetlerine İlişkin İstisna, II/B-4. Altın, Gümüş, Platin ile İlgili Arama, İşletme ve Zenginleştirme Faaliyetlerine İlişkin İstisna” başlıklı bölümleri)

(4) Yatırım teşvik belgesi sahibi mükelleflere belge kapsamında yapılan makine ve teçhizat teslimleri katma değer vergisinden istisnadır. (**KDVK md. 13/1-d**) (“**KDV Genel Uygulama Tebliğinin II/B-5. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Makine ve Teçhizat Teslimlerinde İstisna**” başlıklı bölümü)

(5) Limanlar ve hava meydanlarının inşası, yenilenmesi ve genişletilmesi işlerini kendisi yapan ya da başkalarına yaptıran mükelleflere bu işlerle ilgili olarak yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden istisnadır. (**KDVK md. 13/1-e**) (**KDV Genel Uygulama Tebliğinin “II/B- 6. Limanlar ve Hava Meydanlarına Bağlantı Sağlayan Demiryolu Hatları ile Liman ve Hava Meydanlarının İnşası, Yenilenmesi ve Genişletilmesine İlişkin İstisna” başlıklı bölümü**)

(6) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanuna göre yap-işlet-devret modeli çerçevesinde gerçekleştirilecek projeler ve 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun ek 7 nci maddesine göre Yüksek Planlama Kurulu tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen sağlık tesislerine ilişkin projeler ve 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesine göre Bakanlık tarafından kiralama karşılığı yaptırılmasına karar verilen eğitim öğretim tesislerine ilişkin projelerden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanmış ancak teklif alınmamış olanlar ile 31/12/2023 tarihine kadar ihale veya görevlendirme ilanı yayımlanacak olanların; ihale edilmesi ile görevlendirilen veya projeyi üstlenenlere yatırım döneminde proje kapsamında yapılan mal teslimleri ve hizmet ifaları katma değer vergisinden müstesnadır. (**KDVK Geçici Madde 29**) (**KDV Genel Uygulama Tebliğinin “II/E- 3. 3996 Sayılı Kanuna Göre Yap-İşlet-Devret veya 3359 Sayılı Kanun ile 652 Sayılı Kararnameye Göre Kiralama Karşılığı Yaptırılan Projelerde KDV İstisnası” başlıklı bölümü**)

H-488 SAYILI DAMGA VERGİSİ KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

Bankalar, yurt dışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak (6322 sayılı kanunun 17.maddesiyle değişen ibare; Yürürlük 15.06.2012) kredilere, bunların teminatlarına ve geri ödenmelerine ilişkin kâğıtlar ile bu kâğıtlar üzerine konulacak şerhler (kredilerin kullanımları hariç) damga vergisinden istisnadır. (**DVK, 2 sayılı tablo IV–23**)

I-492 SAYILI HARÇLAR KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

Anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nevi değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemler ile bankalar, yurtdışı kredi kuruluşları ve uluslararası kurumlarca kullanılacak kredilerin temini ve bunların teminatları ile geri ödenmelerine ilişkin işlemler harca tabi tutulmayacaktır. (**HK md. 123**)

Organize sanayi, endüstri veya teknoloji geliştirme bölgelerinde yer alan gayrimenkullerin ifraz veya taksim veya birleştirme işlemleri harçtan müstesnadır. (**HK. md. 59/n**)

J-5084 SAYILI YATIRIMLARIN VE İSTİHDAMIN TEŞVİKİ KANUNUNDA YER ALAN VERGİSEL TEŞVİKLER

5084 sayılı Kanunla gelir vergisi stopajı teşviki, sigorta primi işveren hissesi teşviki ile enerji desteği getirilmiştir.

Kanun kapsamına giren illerde, bu Kanunun 3, 4 ve 6 ncı maddelerinde yer alan destek ve teşvikler, bu maddelerde belirtilen sürelerle bakılmaksızın Kanun kapsamına giren illerdeki yeni yatırımlardan; 31/12/2007 tarihine kadar tamamlananlar için münhasıran 4 üncü maddenin uygulaması açısından 31/12/2012 tarihine kadar, 31/12/2007 tarihine kadar tamamlananlar için 5 yıl, 31/12/2008 tarihine kadar tamamlananlar için 4 yıl, 31/12/2009 tarihine kadar tamamlananlar için 3 yıl süreyle uygulanır. (**5084 s. Kanun md. 7/h**)

1. Gelir Vergisi Stopajı Teşviki

Yeni istihdam sağlayan işverenlerin, bu istihdamlar nedeniyle hesaplanacak gelir vergisinin tamamının veya bir kısmının verecekleri muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden gelir vergisine mahsup edilerek terkin edilmesi suretiyle istihdam üzerindeki yük azaltılmıştır. (**5084 s. Kanun md.2, md.3; 1 ve 2 Seri No.lu Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Genel Tebliği**)

5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan gelir vergisi stopajı teşviki uygulaması, 31/12/2004 tarihine kadar tamamlanan yatırımlar için 31/12/2009 itibarıyla sona ermiştir.

Diğer taraftan, 5084 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca bu Kanun kapsamına giren illerdeki yeni yatırımlar nedeniyle yararlanılacak gelir vergisi stopajı teşviki süresi, 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan süreye bakılmaksızın;

- 01/01/2005 – 31/12/2007 tarihleri arasında tamamlanan yatırımlar için tamamlandığı tarihten itibaren beş yıl,

- 01/01/2008 – 31/12/2008 tarihleri arasında tamamlanan yatırımlar için tamamlandığı tarihten itibaren dört yıl,

- 01/01/2009 – 31/12/2009 tarihleri arasında tamamlanan yatırımlar için tamamlandığı tarihten itibaren üç yıl,

olacaktır.

Öte yandan, Çanakkale ilinin Bozcaada ve Gökçeada ilçelerindeki işletmelerin; yapacakları yatırımlarla ilgili olmak üzere, 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan gelir vergisi stopajı teşvikinden, 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Resmi Gazete'de yayımını izleyen 04/04/2007 tarihinden itibaren 5084 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen şartları da taşımaları kaydıyla 5 yıl süreyle (4/4/2012 tarihine kadar) yararlanmaları mümkündür. (**03/03/2010 tarihli ve 2010-2 Sıra Numaralı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki Sirküleri**)

2. Sigorta Primi İşveren Paylarında Teşvik

Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin kapsama dahil illerdeki işyerlerinde yeni işe aldıkları işçiler için 506 sayılı Kanunun 72 ve 73 üncü maddeleri uyarınca prime esas kazançları üzerinden tahakkuk ettirilecek primlerin işveren hissesinin bir kısmı veya tamamı Hazine tarafından karşılanmaktadır. **(5084 s. Kanun md.4)**

3. Bedelsiz Yatırım Yeri Tahsisi

Kanun kapsamındaki illerde en az 30 kişilik istihdam öngören yatırımlara girişen gerçek ve tüzel kişilere Hazineye, katma bütçeli kuruluşlara, belediyelere veya il özel idarelerine ait arazi veya arsalar bedelsiz olarak devredilebilmekte veya kullanma izni verilebilmektedir. **(5084 s. Kanun md.5)**

4. Enerji Desteği

Kapsam dahilindeki illerde 01/04/2005–31/12/2008 tarihleri arasında uygulanmak üzere, hayvancılık (su ürünleri yetiştiriciliği ve tavukçuluk dahil), seracılık, sertifikalı tohumculuk ve soğuk hava deposu yatırımlarında asgari 10; imalat sanayi, madencilik, turizm konaklama tesisi, eğitim veya sağlık alanlarında ise asgari 30 işçi çalıştıran işletmelerin elektrik enerjisi giderlerinin % 20'si Hazine tarafından karşılanmaktadır. **(5084 s. Kanun md.6)**